

СТАНОВИЩЕ

от

професор, доктор на психологическите науки Пламен Петров Калчев

Софийски университет „Св. Климент Охридски”

Област на хабилитация – *Психология на развитието в детска и юношеска възраст*

Становището е част от процедурата на конкурса за академична длъжност доцент в професионално направление 3.2. Психология, обявен в Нов български университет, в ДВ бр. 64/16.08.2016 г. Разработено е на основание на разпоредбата на чл. 27, ал. 1 на Закона за развитието на академичния състав и Правилника за приложение на закона и Наредбата за развитието на академичния състав в НБУ.

В горепосочения конкурс участва един кандидат – гл. ас. д-р по психология Милена Митева Мутафчиева. Тя е придобила образователната и научна степен Доктор по Когнитивна наука на Нов български университет през 2007 г. и Доктор по Психология на развитието (на ВАК) през 2009 г. От октомври 1997 г. е хоноруван асистент в НБУ, а от ноември 2003 – до сега – щатен преподавател в НБУ, Департамент ”Когнитивна наука и психология”. През 1999 г. е специализирала *Когнитивно развитие* в Католически Университет – Неймеген, Холандия, а през 2003 – *Изследване и развитие на аналозиите в детска възраст* в Университета Кеймбридж, Великобритания.

За периода 2008–2016 г. кандидатът е представил за рецензиране един самостоятелен монографичен труд, две монографични изследвания (в съавторство), едно методическо пособие (в съавторство), 4 самостоятелни научни статии и 10 статии, в съавторство (в 8 от които кандидатът е първи автор) – общо 18 научни публикации.

Въпреки разнообразието на проблеми, предмет на теоретично и емпирично изследване, в представените публикации доминира темата за когнитивното развитие в ранна и предучилищна възраст, на която е посветен и самостоятелният монографичен труд: *Аналозиите в детска възраст*. С.: НБУ, 2016 г., 208 с. Трудът включва увод и пет глави, в които последователно се обсъждат: дефиниции и теории за развитието на разсъжденията по аналогия, специфика на проявите в ранна възраст, вкл. в межкултурен контекст, както и при деца с атипично развитие, детерминация – фактори, влияещи върху разсъждението по аналогия, както и влиянието на разсъжденията по аналогия върху редица други когнитивни процеси

(включване в клас, транзитивни разсъждения, теории за менталния свят, разграничаване на одушевеност от неодушевеност, естествени физически феномени, математически умения, причинно-следствено мислене). В заключение се дискутира принципно важният въпрос дали разсъжденията по аналогия са базисен механизъм в познанието на децата. В трета и четвърта глава е представена серия от оригинални експерименти, проведени от автора, които удачно се вписват в големия брой съвременни изследвания по проблема и еднозначно потвърждават авторските приноси на кандидата. Важен е и фактът, че в заключителната пета глава, обобщаваща основните дискуссионни проблеми в развитието на аналозиите в детска възраст, позицията на автора отново се базира на и на резултатите от собствените му изследвания.

Трудът е отлично структуриран, езикът на изложение е лаконичен, но достатъчно информативен, като авторът е съумял да представи проблемите по наистина увлекателен начин, през призмата на конкретни, включително собствени експерименти. Без съмнение трудът далеч надхвърля конкретна дидактична цел – запознаване с една актуална област на научни изследвания на когнитивното развитие в детска възраст. Изложението провокира читателя не само да разшири познанията си тази в интригуваща научната проблематика, но и да се опита да планира собствени изследвания. Експериментите на автора и получените резултати задават модела за реализация за подобни идеи.

В три други публикации – две монографии и едно методическо пособие (*Развитие и учене в ранното детство (от раждането до три години)*). София, „Изд. на СУ: „Св. Климент Охридски“, 2015, *Стандарти за развитие и учене в ранното детство: от раждането до три години*. София, „Булвест 2000“, *Скрининг тест за три годишни деца: Ръководство*. С.: „Булвест 2000“, 2014, авторът е разработил частта за познавателното развитие. Работата е отлична илюстрация на факта как добрата систематизация на основните показатели за познавателното развитие води до разработването на приложен инструмент – скринингов тест за оценка, крайно необходим за практиката на психологическо оценяване у нас.

Без да се разглеждат в детайли останалите, представени за конкурса научни публикации, те затвърждават впечатлението за кандидата като оригинален изследовател и компетентен учен и същевременно – като активно пишещ автор, с значителен обем научна продукция.

Авторските приноси, обобщени от в три групи – изследователски, методоло-

гични и оценка на въздействие на психотерапията върху деца и възрастни, коректно отразяват получените резултати.

Според приложената справка в Гугъл Наука са налице 18 позовавания на трудовете на кандидата.

От 2008 година до сега Милена Мутафчиева е взела участие в пет изследователски проекта, три от които – международни.

Отлично впечатление прави изследователската програма на кандидата, включително дългосрочните задачи, очертаващи перспективите за бъдеща научна работа в рамките на няколко години.

За рецензирания периода кандидатът е разработил серия от курсове в бакалавърската програма по психология и магистърската програма по психология на развитието, включително 4 нови курса в наскоро стартиралата програма по психология на английски език.

Кандидатът изпълнява нормата за учебна заетост, със средна оценка на студентите за удовлетвореност от водените от него курсове от 4,74.

Милена Мутафчиева е била ръководител на 3 магистърски и 24 бакалавърски тези, като са налице и 7 съвместни публикации със студенти.

Според личните ми впечатления Милена Мутафчиева е мотивирана и отговорна в работата си, с подчертани интереси към експериментални изследвания в областта на детската психология, с нагласи и възможности за екипна работа.

В заключение: представените научни трудове и професионалната автобиография характеризират гл. ас. д-р по психология Милена Мутафчиева като високо квалифициран изследовател и преподавател, със съществени научни приноси, коректно отразени в авторската справка.

В качеството си на член на журито съм убеден, че Милена Мутафчиева изпълнява условията за заемане на академичната длъжност доцент и давам положително заключение за нейния избор.

5 януари 2017 година

Проф. дпсн Пламен Калчев